

1989, 14. listopadu – Text „Sdělení VONS ve věci ing. Petra Hauptmanna“ o případu Petra Hauptmanna odsouzeného pro trestné činy opuštění republiky a vyzvědačství a o jeho špatném zdravotním stavu ve výkonu trestu odnětí svobody v Nápravně výchovném ústavu Minkovice.^a

V polovině října t. r. proběhla v NVÚ Minkovice u Liberce hodinová návštěva příbuzných u vězněného ing. Petra Hauptmanna, který si od září 1983 odpykává trest odnětí svobody na 10 let ve 2. NVS. Tento čtyřicetitřiletý stavební referent celní správy, původně stíhaný pro trestný čin opuštění republiky, byl městským soudem v Praze odsouzen též pro trestný čin vyzvědačství. Tohoto trestného činu se měl dopustit tím, že během svého nezákonného pobytu v NSR, odkud se později z rodinných důvodů vrátil, měl podat informace o svém předchozím zaměstnání. Ing. Petr Hauptmann během pobytu v NSR byl opakovaně vyslýchán, jak se praví v odůvodnění rozsudku, pracovníky rozvědných služeb NSR a USA, a za poskytnuté informace mu měly být vypláceny finanční odměny. Ačkoli se nepodařilo prokázat, že by ing. Hauptmann vyzradil skutečnosti, tvořící předmět státního tajemství, byly na popud obžaloby vypracovány znalecké posudky znalci z oboru FMZV, z nichž vyplynulo, že již podle výše odměn se muselo jednat o informace důležitého charakteru, a zároveň československým státem utajované. Soud nevzal v úvahu, že tyto skutečnosti ing. Hauptmann vypověděl zcela dobrovolně, aniž by si byl vědom možnosti trestního postihu, protože se sám nedomníval, že by se dopustil činu, pro který byl později odsouzen. Teprve potom, co byly jeho výpovědi z přípravného řízení v trestní věci nezákonného opuštění republiky vyhodnoceny, bylo rozhodnuto o zahájení trestního stíhání pro trestný čin vyzvědačství, což je v rozporu se základními principy etiky trestního řízení. Podle sdělení manželky

^a K případu Petra Hauptmanna viz dále sdělení VONS č. 391 a 632, dokumenty č. 394 a 635. Hauptmannovo jméno figurovalo mezi vězněnými osobami, jejichž osvobození VONS požadoval na konci roku 1989, viz dokument č. 1202 a 1203.

Alexandry Hauptmannové je Petr Hauptmann ve špatném zdravotním stavu, zejména značný je jeho úbytek na váze (z původních 86 kg zhubl na 69 kg). Návštěvy jsou mu umožňovány jednou za 6 měsíců. Soud nevyhověl žádosti Petra Hauptmanna o zařazení do první NVS. Lze říci, že rozhodnutí soudu do značné míry závisí na posudku vedení NVÚ k osobě odsouzeného. Podle zákona může Petr Hauptmann požádat o podmíněčné propuštění až po uplynutí 2/3 trestu, což je 7. května příštího roku. Je známo, že posuzování vězňova chování je zcela v rukou příslušníků Sboru nápravné výchovy a závisí na množství udělených kázeňských pochval a trestů, posouzení pracovních výsledků a chování odsouzeného.

K podmíněnému propuštění Petra Hauptmanna je zapotřebí především větší domácí i mezinárodní solidarity, která by učinila jeho propuštění pro státní orgány naléhavým. Je totiž naprosto závislé na těchto orgánech, jaké bude posuzování chování a výsledků Petra Hauptmanna v posledních měsících před rozhodováním o podmíněném propuštění.¹ Je důležité, aby soud na základě kladného hodnocení ze strany vedení NVÚ mohl žádosti o podmíněné propuštění vyhovět. K tomuto účelu je třeba, aby se občané obraceli v uvedené věci na státní orgány, popřípadě náčelníka Správy Sboru nápravné výchovy (Praha 4 – Pankrác).²

LP, Sb. VONS, inv. č. 112, sign. III/3, kart. 24.

POZNÁMKY

¹ Petr Hauptmann byl 4. 12. 1989 navržen Koordinačním centrem OF k amnestii na základě podnětu VONS. Tu ale prezident Husák osobám vězněným za vyzvědačství neudělil. K propuštění Hauptmanna z vězení došlo až 16. 1. 1990. TOMEK, Prokop: Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných a problematika tzv. vyzvědačů, in: Jaroslav Pažout (ed.): *Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. Politická perzekuce, opozice a nezávislé aktivity v Československu v letech 1978–1989*. Sborník grantového projektu č. 3, Praha 2009, s. 17–18.

² Rehabilitační řízení P. Hauptmanna probíhalo v roce 1990. Nejprve byl Městským soudem v Praze v senátu pod předsednictvím JUDr. Jiřího

Lněničky na neveřejném zasedání dne 9. 7. 1990 rehabilitován za trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 1 tr. zák., ale zároveň mu soud ponechal nedotčený rehabilitací trest tří let odnětí svobody za trestný čin vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. Teprve až při dalším řízení byl na základě Hauptmannova návrhu dne 12. 11. 1990 původní rozsudek zrušen. Výše uvedené dokumenty viz in: MS v Praze, soudní spis k případu P. Hauptmanna (spis. zn. 1 T 29/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 11/90.